

ПОСТАНОВЛЕНИЕ

2020 ел, 30 декабрь

г.Казань

КАРАР

№ 1238

Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Һөнәри компетенцияләрне үстерү үзәге» автоном коммерциячел булмаган оешмасын гамәлгә кую турында» 2016 ел, 08 октябрь, 730 нчы карары белән расланган «Һөнәри компетенцияләрне үстерү үзәге» автоном коммерциячел булмаган оешмасы уставына үзгәрешләр кертү хакында

Татарстан Республикасында «Яшь профессионаллар» (Ворлдскиллс Россия) хэрэкәтен үстерү, Татарстан Республикасы һөнәри белем бирү оешмаларының белем бирү практикасына «Ворлдскиллс» стандартларын кертү, «Ворлдскиллс» стандартлары буенча төрле дәрәжәдәге чемпионатларга Татарстан Республикасыннан катнашучыларны әзерләү максатларында, Татарстан Республикасы Министрлар Кабинеты КАРАР БИРӘ:

1. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының «Һөнәри компетенцияләрне үстерү үзәге» автоном коммерциячел булмаган оешмасын гамәлгә кую турында» 2016 ел, 8 октябрь, 730 нчы карары белән расланган «Һөнәри компетенцияләрне үстерү үзәге» автоном коммерциячел булмаган оешмасы уставына, аны яңа редакциядә баян итеп, үзгәреш кертергә (кушымтада бирелә).

2. «Һөнәри компетенцияләрне үстерү үзәге» автоном коммерциячел булмаган оешмасы генераль директорына Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы белән берлектә «Һөнәри компетенцияләрне үстерү үзәге» автоном коммерциячел булмаган оешмасы уставында үзгәрешләргә законнарда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алуны тәэмин итәргә.

3. Татарстан Республикасы Министрлар Кабинетының 2016 ел, 26 октябрь, 2460-б номерлы күрсәтмәсен үз көчен югалткан дип танырга.

3. Бу карарның үтәлешен тикшерүдә тотуны Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгына йөкләргә.

Татарстан Республикасы
Премьер-министры

А.В.Песошин

Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2016 ел, 8 октябрь, 730 нчы
карары белән расланды
(Татарстан Республикасы
Министрлар Кабинетының
2020 ел, 30 декабрь, 1238 нче
карары редакциясендә)

«Һөнәри компетенцияләрне үстерү үзәге» автоном коммерциячел булмаган оешмасы устави

I. Гомуми нигезләмәләр

1.1. «Һөнәри компетенцияләрне үстерү үзәге» автоном коммерциячел булмаган оешмасы (алга таба – Автоном оешма) Татарстан Республикасында «Яшь профессионаллар» (Ворлдскиллс Россия) хәрәкәтен үстерү, Татарстан Республикасы һөнәри белем бирү оешмаларының һәм югары белем мәгариф оешмаларының белем бирү практикасына «Ворлдскиллс» стандартларын кертү, «Ворлдскиллс» стандартлары буенча төрле дәрәжәдәге чемпионатларга Татарстан Республикасынан катнашучыларны әзерләү, Татарстан Республикасында һөнәри берләшмәләрне төзү һәм үстерү, «Ворлдскиллс» стандартлары нигезендә төрле чаралар оештыру максатларында, гамәлгә куючының ирекле мөлкәт кертемнәре нигезендә гамәлгә куелган, әгъзалыгы булмаган унитар коммерциячел булмаган оешма булып тора.

Автоном оешманы гамәлгә куючы вәкаләтләрен һәм функцияләрен Татарстан Республикасы Мәгариф һәм фән министрлыгы (алга таба - гамәлгә куючы) башкара.

1.2. Автоном оешма үз эшчәнлегендә Россия Федерациясе Конституциясе, Россия Федерациясе Граждан кодексы, «Коммерциячел булмаган оешмалар турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон, Татарстан Республикасы Конституциясе, мәгариф, социаль, мәдәни һәм башка чараларны (алга таба - Чаралар) әзерләүне һәм уздыруны жайга сала торган башка норматив хокукый актлар, оештыручысы булып Автоном оешма торган башка чаралар уздыру хокукы булган оешмалар тарафыннан билгеләнгән таләпләр (алга таба - Таләпләр), Чаралар үткәргүгә карата төзелгән шартнамәләр һәм килешүләр һәм әлеге Устав белән житәкчелек итә.

1.3. Автоном оешманың рус телендә тулы исеме – Автономная некоммерческая организация «Центр развития профессиональных компетенций».

Автоном оешманың татар телендә тулы исеме – «Һөнәри компетенцияләрне үстерү үзәге» коммерциячел булмаган автоном оешмасы.

Автоном оешманың инглиз телендә тулы исеме – Autonomous nonprofit organization «Professional Skills Development Center».

1.4. Рус телендә кыскартылган исем - АНО «ЦРПК».

Татар телендә кыскартылган исем - «ҺКҮҮ» КБАО.

Инглиз телендә кыскартылган исем - АНО «PSDC».

1.5. Автоном оешманың урнашкан урыны адресы: Татарстан Республикасы, Казан шәһәре.

1.6. Автоном оешма законда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәве үткән вакыттан алып юридик зат булып тора, аның Россия Федерациясе законнары нигезендә милектә яисә башка хокукта аерымланган мөлкәте булырга хокуклы, Россия Федерациясе территориясендә һәм аның территориясеннән читтә банкларда счетлар ачарга хокуклы, үз исеме белән мөһер, штамп һәм бланклар, шулай ук билгеләнгән тәртиптә теркәлгән товар билгеләре була.

1.7. Автоном оешма үз исемненән мөлкәти һәм мөлкәти булмаган хокукларын һәм бурычларын сатып алырга һәм гамәлгә ашырырга, судта дөгъвачы һәм жавап бирүче булырга мөмкин.

1.8. Коммерциячел булмаган оешма буларак, Автоном оешма табыш алуны үз эшчәнлегенә төп максаты итеп куймый.

1.9. Татарстан Республикасы Автоном оешма йөкләмәләре буенча жавап бирми, ә Автоном оешма Татарстан Республикасы йөкләмәләре буенча жавап бирми.

1.10. Автоном оешма мөлкәтне әлеге Уставта билгеләнгән максатлар өчен файдалана. Автоном оешма эшмәкәрлек эшчәнлеген һәм табыш китерә торган башка эшчәнлекне бары тик бер генә өлешкә башкарырга хокуклы, чөнки бу аның хакына төзелгән һәм күрсәтелгән максатларга туры килә торган максатларга ирешүгә хезмәт итә, эшмәкәрлек эшчәнлеген гамәлгә ашыру өчен хужалык жәмгыятьләре төзи яисә аларда катнаша.

1.11. Автоном оешма гамәлгә куючы карары буенча фондка үзгәртелергә мөмкин.

1.12. Автоном оешма, Россия Федерациясе законнары таләпләрен үтәп, Россия Федерациясе территориясендә юридик затлар булмаган филиаллар төзергә һәм вәкиллеләр ачарга хокуклы.

1.13. Әлеге Уставта каралган максатларга ирешү өчен Автоном оешма башка коммерциячел булмаган оешмалар төзергә һәм ассоциацияләргә һәм союзларга керергә хокуклы.

1.14. Автоном оешма эшчәнлекнең вакытын чикләмичә төзелә.

II. Автоном оешманың максатлары һәм эшчәнлек предметы

2.1. Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы икътисадын югары квалификацияле кадрлар белән тәэмин итү өчен WorldSkills International (алга таба - WSI) халыкара оешмасы стандартлары нигезендә һөнәри белем бирүне үстерү, Россия Федерациясенә һәм Татарстан Республикасының социаль-икътисадый һәм мәдәни үсешендә һөнәри әзерлек ролен күтәрү Автоном оешманы төзү һәм аның эшчәнлегенә максатлары булып тора.

2.2. Автоном оешманың эшчәнлек предметы түбәндәгеләр:

һөнәри осталык буенча чемпионатлар әзерләү һәм уздыру;

Россия оешмаларында эгъзалык, шул исәптән «Яшь профессионаллар (Ворлд-скиллс Россия)» һөнәри берлекләре һәм эшче кадрларны үстерү агентлыгы» (алга таба - WSR);

һөнәри күнекмәләр дәрәжәсен күтәрүгә, Россия Федерациясендә һәм Татарстан Республикасында һөнәри һәм дәүләт белем бирү стандартлары компетенцияләрен үстерүгә ярдәм итү;

Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә яңа югары технологияле эш урыннары булдыруны тәмин итә торган норматив хокукый актлар һәм регламент документларын эшләүдә катнашу;

һөнәри белем бирү стандартларын икътисадның барлык тармаклары буенча дөньядагы иң яхшы практикалар белән гармонизацияләүдә катнашу;

икътисад тармаклары буенча һөнәри бергәлекләр булдыруда һәм үстерүдә катнашу;

яшьләрне һөнәри белемлелекне үстерүне дәвам итәргә һәм карьера һәм шәхси үсешкә ирешү өчен квалификация дәрәжәсен арттырырга мотивацияләүне арттыру;

мәгариф һәм икътисады процессларда катнашучы гражданныр өчен һөнәри үзбилгеләнеш системасын үстерү;

эшче һөнәрләренен популярлыгын һәм имиджын арттыру;

житештерү культурасын үстерү;

үзенчәлекле һөнәрчелек культурасын булдыру;

һөнәри белем бирү системасында белем һәм фәнни-методик эшчәнлекне гамәлгә ашыручы оешмаларны алга таба үстерүгә юнәлдерелгән һөнәри белем бирүнең гомуми алымнарын һәм сәясәтен билгеләү өчен тәкъдимнәр әзерләү;

һөнәр берлекләре оешмалары белән үзара хезмәттәшлек итү һәм кеше капиталын үстерү;

ижтимагый эһәмиятле бурычларны хәл итү өчен дәүләти-хосусый партнерлыкны үстерүдә катнашу;

мәгариф эшчәнлеген гамәлгә ашыручы Россия һәм чит ил оешмалары белән элемтәләренә ныгытуга һәм үстерүгә ярдәм итү;

Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә һөнәри һәм федераль дәүләт мәгариф стандартлары проектларын эшләү;

Татарстан Республикасы дәрәжәсендә махсулаштырылган компетенцияләр үзәкләре (алга таба - МКУ) челтәрен булдыру һәм үстерү;

экспертларның республика реестрын булдыру һәм үстерү, WSR һәм WSI Россия һәм чит ил эксперт берләшмәләре белән үзара хезмәттәшлек итү юлы белән эксперт жәмгыяте булдыру һәм үстерү;

әлеге Устав белән каралган эшчәнлек максатларына жавап бирүче үзебезнен, чит ил һәм халыкара презентацияләр, конференцияләр, семинарлар, симпозиумнар, утырышлар, түгәрәк өстәлләр, киңәшмәләр, бәйрәм чаралары, күргәзмәләр, форумнар, һөнәри осталык конкурслары, олимпиадалар һәм башка массакүләм чаралар уздыруда һәм катнашуны оештыру;

WSR һәм WSI методикасы буенча һөнәри осталык конкурсларын үткәрүнен стандартларын һәм регламентларын булдыру;

республика жыелма командасының WSR һәм WSI Россия һәм халыкара ярышларында катнашуын формалаштыру, әзерләү һәм оештыру;

WSR һәм WSI Россия һәм халыкара ярышларында милли жыелма илләрнен катнашуын формалаштыру, әзерләү һәм оештыру;

Татарстан Республикасы исеменнән Россия Федерациясе законнары һәм Татарстан Республикасы законнары нигезендә барлык дәрәжәләрдәге Россия ярышларында катнашуга яисә уздыруга заявка формалаштыру, WSR милли беренчелеген үткәрүне дә кертеп;

исәпләү техникасы һәм мәгълүмат технологияләре ярдәмендә белешмәләр һәм мәгълүмат ресурслары базаларын булдыру һәм алардан файдалану;

жәмәгать фикерен өйрәнү;

нәшрият һәм агарту эшчәнлеген оештыру, фәнни, фәнни-популяр һәм методик әдәбиятта массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгару, шулай ук аудио-, видеопродукция, электрон һәм басма массакүләм мәгълүмат чаралары, шулай ук социаль челтәрләрне дә кертеп, «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәре ярдәмендә Автоном оешманың позициясен актив чагылдыру;

реклама эшчәнлеге;

хәйрия эшчәнлеге;

чаралар әзерләү һәм уздыру процесслары белән идарә итүнең мәгълүмат системаларын булдыру һәм гамәлгә кертү;

дәүләт хакимияте органнары һәм жирле үзидарә органнары белән үзара хезмәттәшлек, Автоном оешманың дәүләт һәм муниципаль конкурсларда, программаларда һәм тендерларда катнашуын да кертеп, уртак чаралар һәм программалар оештыру һәм уздыру, Автоном оешма эшчәнлегенң максатларына туры килә торган максатлары;

фәнни тикшеренүләр һәм эшләнмәләр (фәнни-тикшеренү, тәҗрибә-конструкторлык эшләре);

волонтерлар белән эшләү;

талантлы яшьләргә, остазларга, педагогларга, экспертларга һәм галимнәргә аерым казанышлар өчен грант ярдәме күрсәтү;

Автоном оешма эшчәнлегенә максатлары нигезендә консультация һәм эксперт хезмәтләре күрсәтү;

өстәмә һөнәри белем һәм һөнәри белем бирүне оештыру.

2.3. Исемне Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган аерым эшчәнлек төрләре белән Автоном оешма бары тик махсус рөхсәт (лицензия) алганда гына шөгыльләнәргә хокуклы.

III. Автоном оешма структурасы

3.1. Автоном оешма эшчәнлегенә белән идарә итүне гамәлгә куючы әлегә Устав белән билгеләгән тәртиптә гамәлгә ашыра.

3.2. Гамәлгә куючының аерым компетенциясенә түбәндәге мәсьәләләр буенча карарлар кабул итү кертелгән:

Автоном оешманы фондка үзгәртеп кору;

яңа физик һәм юридик затларны гамәлгә куючылар составына кабул итү;

әлегә Уставны раслау һәм аңа үзгәрешләр кертү;

Автоном оешмада идарә итү тәртибен билгеләү;

аерым хужалык башкарма органын билгеләү, шулай ук аны бүләкләү күләмен раслау;

Автоном оешма эшчәнлегенә өстенлекле юнәлешләр, Автоном оешма милкен формалаштыру һәм куллану принципларын билгеләү, ихтыяжлары өчен Автоном оешма төзелгән максатларны үтәүне тәмин итү;

Автоном оешманы үзгәртеп оештыру һәм бетерү турында карарлар кабул итү;

Автоном оешманың еллык хисапларын һәм Автоном оешманың еллык бухгалтерлык (финанс) хисаплылыгын раслау;

Автоном оешманың филиалларын төзү һәм вәкилләкләрен ачу, филиаллар һәм вәкилләкләр турындагы нигезләмәләрне раслау;

башка оешмалар Автоном оешмасы төзү һәм аларда катнашу;

Автоном оешманың финанс-хужалык эшчәнлеген бәяләү өчен аудитор оешмасын яисә индивидуаль аудиторны раслау.

3.3. Автоном оешманың бердәм башкарма органы - гамәлгә куючы тарафыннан билгеләнә торган генераль директор.

Автоном оешманың генераль директоры Автоном оешма эшчәнлегенә агымдагы житәкчелек итә һәм гамәлгә куючыга хисап тотат. Автоном оешманың генераль директоры үз вазыйфасына 6 (алты) ел срок белән билгеләнә куела, аны гамәлгә куючы алга таба янадан билгеләү мөмкинлегенә белән.

Автоном оешма генераль директорына үз бурычларын үтәгән өчен Автоном оешмада каралган хезмәт хакы һәм матди бүләкләүнең башка төрләре түләнә.

3.4. Автоном оешма генераль директоры компетенциясенә әлеге Устав, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән, автоном оешманы гамәлгә куючы компетенциясен тәшкит итмәгән барлык мәсьәләләрне хәл итү керә.

3.5. Автоном оешманың генераль директоры:

ышанычнамәсез Автоном оешма исемнән эш итә, килешүләр төзи һәм Автоном оешма исемнән үз вәкаләтләре чикләрендә башка килешүләр төзи һәм алар буенча Автоном оешманың йөкләмәләрен үтәүне тәмин итә;

ышанычнамәсез Россия һәм чит ил физик һәм юридик затлары, шул исәптән барлык милек рәвешләрендә оешмалар, учреждениеләр, дәүләт органнары һәм жирле үзидарә органнары, шулай ук судларда, белән мөнәсәбәтләрдә Автоном оешманы тәкъдим итә;

ышанычнамәләр бирә;

Россия Федерациясе территориясендәге банкларда чит ил валютасында һәм Россия Федерациясе рубльләрендә исәп-хисап һәм башка счетлар ача;

Автоном оешма хезмәткәрләре тарафыннан башкару өчен мәжбүри булган боерыклар, күрсәтмәләр, инструкциялар һәм башка актлар чыгара;

Автоном оешма хезмәткәрләрен, шул исәптән структур бүлекчәләр, филиаллар, вәкилләкләр житәкчеләрен эшкә ала һәм эштән чыгара; аларга карата дисциплинар түләтү һәм бүләкләү чаралары куллана; Автоном оешма хезмәткәрләре арасында вазыйфаларны бүлә, аларның вәкаләтләрен билгели;

Автоном оешманың штат расписаниесен, эш режимын раслый, хезмәт коллективы әгъзаларын социаль тәмин итү һәм социаль иминләштерү мәсьәләләрен хәл итә;

Чараларга карата кабул ителгән гамәлгә куючы карарларын, норматив хокукый актларны, боерык документларын, чараларны уздыруга хокукларга ия булган

оешмаларның нигезләмэләрен һәм регламентларын гамәлгә ашыру, шулай ук төзелгән шартнамәләренә үтәү буенча эшнә оештыра;

үзә булмаганда, 30 (утыз) календарь көннән дә артыграк булмаган вакытта Автоном оешманың генераль директоры вазыйфаларын башкаручы итеп билгеләргә хокуклы;

үз эшчәнлегендә Россия Федерациясә законнары, Татарстан Республикасы законнары, халыкара хокукый актлар, Чаралар әзерләүне һәм уздыруны жайга сала торган норматив хокукый актлар, Чаралар үткәргә карата төзелгән инфраструктура объектлары, шартнамәләр һәм башка килешүләр һәм әлегә Устав белән житәкчелек итә.

3.6. Гамәлгә куючы карары буенча Автоном оешманың генераль директоры вәкаләтләре Россия Федерациясә Хезмәт кодексында билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә вакытыннан алда туктатылырга мөмкин.

3.7. Автоном оешманың финанс-хужалык эшчәнлегенә контроль финанс һәм бухгалтерлык хисабы, матди һәм матди булмаган активларны, хужалык характерындагы оештыру-боеру актларын, шулай ук Автоном оешманың норматив нигезләмэләрен һәм эчке документларын исәпкә алу, саклау һәм алардан файдалану турындагы документлар нигезендә автоном оешма мөлкәтен тотуның нигезлелеген һәм дәрәслеген елына кимендә бер тапкыр тиешле тикшерүләр уздыру юлы белән гамәлгә ашырыла.

3.8. Акчаларны тотуның һәм мөлкәтне файдалануның нигезлелеген һәм дәрәслеген тиешле тикшерүләр үткәргү максатында Автоном оешмада аудитор компаниясә яисә аудитор белән автоном оешманың финанс-хужалык эшчәнлеген бәяләүне уздыру турында шартнамә төзелә.

Аудиторлык компаниясен яки аудиторны тәкъдим ителә торган аудиторлык хезмәтләренә бәяләренә анализлаганнан һәм чагыштырганнан соң гамәлгә куючы үзә теләгәнчә сайлай.

3.9. Аудиторлык компаниясә йә аудитор автоном оешма генераль директорыннан, вазыйфай затларыннан һәм хезмәткәрләреннән финанс, бухгалтерлык, хужалык һәм башка документлар, статистика мәгълүматлары, үз функцияләрен башкару өчен кирәкле мәгълүматны һәм аңлатмаларны (шул исәптән язмача) таләп итәргә һәм алырга хокуклы. Кирәкле документлар исемлегә һәм күләмә аудиторлык компаниясә яки аудитор тарафыннан аерым билгеләнә.

3.10. Аудиторлык компаниясә яки аудитор генераль директорга тикшерүләр нәтижәләрен тәкъдим итә, соңыннан ул аудиторлык компаниясә яки аудитор нәтижәсен гамәлгә куючыга раслауга тәкъдим итә. Автоном оешманың финанс-хужалык эшчәнлеген тикшерү нәтижәләре турындагы бәяләмә бер ел эчендә хисап финанс елы тәмамланганнан соң бер айдан да соңга калмыйча тапшырыла.

IV. Автоном оешманың мөлкәте һәм финанс-хужалык эшчәнлеге

4.1. Автоном оешма Россия Федерациясә законнары нигезендә миләктә яисә башка хокукта аерымланган мөлкәт, шул исәптән биналар, корылмалар, жир кишәрлекләре, транспорт чаралары, жиһазлар, инвентарь, сумнарда һәм чит ил валютасында акчалар, кыйммәтле кәгазьләр һәм башка мөлкәт алырга мөмкин.

4.2. Автоном оешма Россия Федерациясе законнары буенча түләтү алынырга мөмкин булган үз мөлкәте белән үзенең йөкләмәләре буенча җавап бирә.

4.3. Автоном оешманың мөлкәтен акчалата һәм башка формаларда формалаштыру чыганакалары түбәндәгеләр:

Автоном оешманы гамәлгә куючыдан керү;

юридик һәм физик затларның ирекле мөлкәт кертемнәре һәм иганәләре, грантлар, партнерлык кертемнәре һәм башка иганәчелек акчалары;

әлеге Устав белән билгеләнгән Автоном оешма эшчәнлегенә максатларына һәм төрләренә туры килә торган эшмәкәрлек эшчәнлегенә гамәлгә ашырудан алынган керемнәр, шул исәптән товарларны, эшләрне, хезмәт күрсәтүләрне, лицензияләрне реализацияләүдән керем;

акцияләр, облигацияләр, башка кыйммәтле кәгазьләр һәм кертемнәр буенча алына торган дивидендлар (керемнәр, процентлар);

Автоном оешманың милкендәге һәм (яисә) файдалануындагы мөлкәтне файдаланудан һәм реализацияләүдән алынган керемнәр;

закон белән тыелмаган башка кертемнәр.

4.4. Милек хокукында Автоном оешманың үз милке була, ул үзе сатып алган яисә юридик һәм физик затлар тарафыннан тапшырылган мөлкәт һәм мөлкәти хокуклары, шул исәптән акча, акцияләр, кыйммәтле кәгазьләр, интеллектуаль милеккә хокуклар.

4.5. Автоном оешма үзенең милке белән биләүне, файдалануны һәм аның билгеләнүе нигезендә һәм бары тик устав бурычларын һәм максатларын үтәү өчен генә идарә итә.

4.6. Автоном оешма гамәлгә куючысы Автоном оешма милкенә милек хокукына ия булмый, шул исәптән аның кертемнәр һәм иганәләр хисабына барлыкка килгән өлешенә дә.

4.7. Генераль директор һәм аның урынбасарлары Автоном оешма мәнфәгатьләрен, барыннан да элек, Автоном оешма эшчәнлегенә максатларына карата сакларга тиеш, һәм алар Автоном оешма мөмкинлекләреннән файдаланырга яисә әлеге Устав белән каралган максатлардан башка максатларда файдаланырга тиеш түгел.

Әлеге пунктның беренче абзацында санап үтелгән затлар теге яисә бу гамәлләрне кылуда кызыксынучы дип таныла, шул исәптән, әгәр алар Автономе оешма өчен товарлар (хезмәт күрсәтүләр) белән тәмин итүче оешмалар яисә гражданның, Автоном оешма житештерә торган товарларны (хезмәт күрсәтүләрне) эре кулланучылар белән торсалар, хезмәт мөнәсәбәтләрендә әлеге оешмаларның катнашучылары, кредиторлары булып торсалар йә шушы гражданның белән якин туганлык мөнәсәбәтләрендә торалар, яисә бу гражданның кредиторлары булып торалар, тулысынча яисә өлешчә Автоном оешма тарафыннан төзелгән мөлкәткә ия булган яисә автоном оешмадан файдалану, мөлкәт белән эш итү өчен файда алырга мөмкин булсалар.

4.8. Әлеге Уставның 4.7 пунктында санап үтелгән затлар ягы Автоном оешма булган яисә ниятләнгән алыш-биреш кылуда кызыксыну белдерсәләр:

алар килешү төзү турында карар кабул ителгән көнгә кадәр Автоном оешманы гамәлгә куючыга үзләренә кызыксынулары турында хәбәр итәргә тиеш;

килешү гамәлгә куючы тарафыннан хупланьрга тиеш.

4.9. Әлеге Уставның 4.7 пунктында санап үтелгән затлар тарафыннан әлеге Уставның 4.8 пунктында бәян ителгән таләпләрне бозып башкарылган эшләр Автоном оешма дөгъвасы буенча суд тарафыннан гамәлгә яраксыз дип танылырга мөмкин. Кызыксынучы зат Автоном оешма каршында Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән күләмдә һәм тәртиптә Автоном оешмага китерелгән зыяннар өчен жавап тотта.

4.10. Автоном оешманың тышкы икътисадый эшчәнлеге әлеге Уставта билгеләнгән максатларны гамәлгә ашыру өчен һәм Россия Федерациясе законнарында каралган тәртиптә гамәлгә ашырыла.

V. Әлеге Уставка үзгәрешләр кертү, гамәлгә куючыны кабул итү һәм аның чыгу тәртибе Автоном оешма

5.1. Әлеге Уставка үзгәрешләр Россия Федерациясе Граждан кодексында, «Коммерциячел булмаган оешмалар турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законда, башка федераль законнарда һәм әлеге Уставта каралган тәртиптә кабул ителә торган Автоном оешманы гамәлгә куючы карары буенча кертелә.

5.2. Әлеге Уставка үзгәрешләр Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә һәм вакытларда мәжбүри дәүләт теркәве узарга тиеш һәм аларны теркәгәннән соң юридик көчкә ия була.

5.3. Физик һәм (яисә) юридик затлар Автоном оешманы гамәлгә куючылар составына әлеге Устав һәм Россия Федерациясе законнары белән билгеләнгән тәртиптә гамәлгә куючы ризалыгы белән керергә хокуклы.

5.4. Автоном оешманың гамәлгә куючысы Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә гамәлгә куючылар составыннан чыгарга хокуклы.

5.5. Яна гамәлгә куючылар турында, шулай ук Автоном оешмадан элекке гамәлгә куючыларның чыгуы турындагы мәгълүмат законда билгеләнгән тәртиптә юридик затларның бердәм дәүләт реестрына кертелергә тиеш.

VI. Автоном оешманың исәпкә алуы һәм хисаплылыгы, мәгълүмат бирү

6.1. Автоном оешма бухгалтерлык исәбен алып бара, Россия Федерациясе законнарында билгеләнгән тәртиптә бухгалтерлык һәм статистик хисаплылык бирә. Автоном оешма үзенең эшчәнлеге турында мәгълүматны дәүләт статистикасы органнары һәм салым органнары, Автоном оешманы гамәлгә куючы һәм Россия Федерациясе законнары һәм әлеге Устав нигезендә башка затларга тапшыра.

6.2. Автоном оешманың керемнәре күләме һәм структурасы, шулай ук Автоном оешманың мөлкәте күләме һәм составы турында, аның чыгымнары, хезмәткәрләре саны һәм составы турында, аларның хезмәте өчен түләү, Автоном оешма эшчәнлегендә гражданның түләүсез хезмәтеннән файдалану турында мәгълүматлар коммерция сәре предметы була алмый.

VII. Архив эше, Автоном оешма документларының сакланышы

7.1. Дәүләт социаль, икътисадый, салым сәясәтен гамәлгә ашыру максатларында Автоном оешма документларның: идарәчелек, финанс-хужалык, шәхси состав һәм Автоном оешма эшчәнлегенә бәйле башка, тарихи кыйммәткә ия булган материалларны да кертеп, сакланышын гамәлгә ашыра.

7.2. Автоном оешманы үзгәртеп төзегәндә барлык документлар (финанс-хужалык, идарә итү, шәхси состав буенча һ.б.) хокук варисына Россия Федерациясе законнары нигезләмәләре нигезендә тапшырыла.

7.3. Автоном оешма ябылганда финанс-хужалык, даими саклау документлары, шәхси составы (боерыклары, шәхси эшләре һ.б.) буенча билгеләнгән тәртиптә «Татарстан Республикасы Дәүләт архивы» дәүләт бюджет учреждениесенә тапшырыла. Документларны тапшыру һәм тәртипкә салу Автоном оешма акчалары исәбеннән дә гамәлгә ашырыла.

VIII. Автоном оешма эшчәнлеген туктату

8.1. Автоном оешма эшчәнлеген туктату аны кушылу, кушу, бүлү яки фондка үзгәртеп кору формасында бетерү яки үзгәртеп оештыру рәвешендә гамәлгә ашырылырга мөмкин.

8.2. Автоном оешманы үзгәртеп оештыру яки бетерү турындагы карар гамәлгә куючы тарафыннан кабул ителә. Автоном оешма яңа төзелгән оешмага әверелгәндә Автоном оешманың хокуклары һәм бурычлары күчә.

8.3. Автоном оешма Россия Федерациясе Граждан кодексында, «Коммерциячел булмаган оешмалар турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда каралган нигездә һәм тәртиптә бетерелергә мөмкин.

8.4. Автоном оешма бетерелергә мөмкин:

эгер Автоном оешма мөлкәте аның максатларын гамәлгә ашыру өчен житәрлек булмаса һәм кирәкле мөлкәт алу ихтималы житәрлек булмаса;

эгер дә Автоном оешманың максатларына ирешә алмасалар, ә Автоном оешма максатларының кирәкле үзгәрешләрен тормышка ашыру мөмкин булмаса;

законда каралган башка очракларда.

8.5. Коммерциячел булмаган оешманы бетерү турында карар кабул иткән гамәлгә куючы бетерү комиссиясен (ликвидаторны) билгели һәм Россия Федерациясе Граждан кодексы һәм «Коммерциячел булмаган оешмалар турында» 1996 елның 12 гыйнварындагы 7-ФЗ номерлы Федераль закон нигезендә Автоном оешманы бетерү тәртибен һәм срокларын билгели.

8.6. Бетерү комиссиясе (ликвидатор) билгеләнгән вакыттан аңа Автоном оешма эшләре белән идарә итү вәкаләтләре күчә. Бетерү комиссиясе (ликвидатор) бетерелә торган Автоном оешма исемнән судта чыгыш ясый.

8.7. Бетерү комиссиясе (ликвидатор) юридик затларны дәүләт теркәве турында мәгълүмат, Автоном оешманы бетерү турында язма, аның кредиторлары таләпләрен белдерүнең тәртибе һәм срогы бастырыла торган матбугат органнарында урнаштыра.

8.8. Бетерү комиссиясе (ликвидатор) кредиторларны ачыклау һәм дебитор бурычын алу буенча чаралар күрә, шулай ук кредиторларга Автоном оешманы бетерү турында язма рәвештә хәбәр итә.

8.9. Кредиторлар таләпләрен бирү срогы тәмамланганнан соң, бетерү комиссиясе (ликвидатор) юкка чыгарыла торган арадаш бетерү балансын төзи, анда Автоном оешма мөлкәтенен составы, кредиторлар күрсәткән таләпләр исемлеге, шулай ук аларны карау нәтижәләре турында белешмәләр бар. Арадаш бетерү балансы гамәлгә куючы тарафыннан раслана.

8.10. Әгәр Автоном оешмада булган акчалар кредиторлар таләпләрен канәгатьләндерү өчен житәрлек булмаса, бетерү комиссиясе (ликвидатор) суд карарларын үтәү өчен билгеләнгән тәртиптә гавами сатулар белән Автоном оешманың мөлкәтен сата.

8.11. Бетерелә торган Автоном оешма кредиторларына акчалар Россия Федерациясе Граждан кодексында билгеләнгән чират тәртибендә бетерү комиссиясе (ликвидатор) тарафыннан аны раслаган көннән башлап арадаш бетерү балансы нигезендә түләнә, моңа арадаш бетерү балансы расланган көннән соң өченче һәм дүртенче чират кредиторларынан тыш бирелә.

8.12. Кредиторлар белән исәп-хисаплар тәмамлангач, бетерү комиссиясе юкка чыгару балансын төзи, ул гамәлгә куючы тарафыннан раслана.

8.13. Автоном оешма ябылганда кредиторларның таләпләрен канәгатьләндергәннән соң калган мөлкәт, әгәр федераль законнарда башкасы билгеләнмәгән булса, әлеге Устав нигезендә аның мәнфәгатьләрендә булдырылган максатларга һәм (яисә) хәйрия максатларына жиберелә. Автоном оешма мөлкәтеннән әлеге Устав нигезендә файдалану мөмкин булмаган очракта, ул дәүләт табышына жиберелә.

8.14. Ююридик затларның бердәм дәүләт реестрына бу хакта язу кертелгәннән соң Автоном оешма бетерелү төгәлләнгән дип санала, ә Автоном оешма яшәүдән туктый.

IX. Йомгаклау нигезләмәләре

Әлеге Уставта чагылыш тапмаган барлык мәсьәләләр буенча гамәлгә куючы һәм Автоном оешма Россия Федерациясе законнары нигезләмәләренә таянып эш итә.
